

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10C/71/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7110222882
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:7110222882.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Martinom Kopinom v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, proti odporcom: E. W.. O. O. I., L.. XX.XX.XXXX, J. B. XX, XXX XX G., E. W.. O. C. I., L.. XX.XX.XXXX, J. J. XX, XXX XX T., X.. I.. K. G., S., T. XX, XXX XX T., E. W.. O. C.. S. V., L.. XX.XX.XXXX, J. D. X/XXX, XXX XX E. L. P., X.. I.. S. J., S., L. D.. R. XX, XXX XX G. v konaní o zaplatenie 15.541,15 Eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaní v I. rade, v II. rade a v III. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 8.976,80 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 01.09.2010 do zaplatenia do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou súdu dňa 14.09.2010 žalobca navrhol, aby súd vydal platobný rozkaz resp. rozsudok ktorým zaviazže žalovaných I. -III. zaplatiť žalobcovi sumu 15.541,15 Eur s 12,79 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15.289,35 Eur od 01.09.2010 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu povinnosť plnenia ostatných odporcov.

Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX bola s odporcami I, II a III. uzatvorená zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere dňa 23.08.2014, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcom I a II. mimoriadny medziúver vo výške 13.277,57 Eur. Odporcovia I. a II. sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky riadneho medziúveru 7,79 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 86,26 Eur a do nasporenia 35 % cieľovej sumy sa odporcovia I. a II. zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné vklady vo výške 53,11 Eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa odporcovia I. a II. zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,07 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 132,78 Eur. Odporca III. prevzal ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku ak ju neuspokoja odporcovia I. a II. Odporcovia I. a II. si neplnili zmluvné povinnosti na základe čoho z dôvodu podstatného porušenia zmluvnej povinnosti odporcami I. a II. (čl. V.) omeškaním splácaní, odstúpil navrhovateľ listom zo dňa 18.06.2010 v súlade s čl. 6 a 7 od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a vyzval odporcov I. a II. na okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov pred dohodnutou dobou splatnosti v 7. dňovej lehote. Odporcovi III. bolo „odstúpenie od zmluvy“ zaslané na vedomie listom zo dňa 18.06.2010 s upozornením, že ak odporcovia I. a II. nezaplatia celý dlh v stanovenej lehote budú nútení pristúpiť k vymáhaniu pohľadávky súdnou cestou a prostredníctvom exekútora aj voči odporcovi III., ak odporcovia I. a II. nesplátia pohľadávku v primeranej lehote po uplynutí poskytnutej doby. Odporcovia I. a II. finančné prostriedky nevrátili a odporca III. si svoju povinnosť vyplývajúcu z

ručenia taktiež nesplnil. Zostatok pohľadávky bol ku dňu 31.08.2010 vo výške 15.541,15 Eur (dlžná suma), 12,79 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15.289,35 Eur od 01.09.2010 do zaplatenia.

K návrhu ako listinné dôkazy pripojil a navrhol vykonať zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 23.08.2004, všeobecné podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení a odstúpenie od zmluvy zo dňa 18.06.2010 s doručenkami.

Žalovaní I. - III. so žalobou nesúhlasili.

Žalovaný I. v písomnom vyjadrení uviedol, že podanie žaloby zo strany žalobcu bolo predčasné pretože on sa snažil danú situáciu riešiť, uzavrieť so žalobcom zmier a jeho zámerom bolo platiť dlh v splátkach. Žalovaná II. v písomnom vyjadrení uviedla, že v samotnej zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 23.08.2004 (ďalej len "ZoU") sa uvádza, že výška poskytnutého úveru odporcom I. a II. predstavuje sumu 13.277,57 Eur (400.000.- Sk). Žalobca nevysvetľuje ako dospel k sume žalovanej istiny 15.541,15 Eur a z čoho táto istina pozostáva. Poukazuje na to, že žalovaní I. a II. zo začiatku svoj úver splácali z čoho vyplýva, že pôvodná výška istiny 13.277,57 Eur sa mala znižovať a nie naopak zvyšovať. Odstúpením od ZoU dňa 18.06.2010 ZoU zanikla. Preto žalobca nemôže od žalovaného II. požadovať úrok z omeškania vo výške 12,79 % ročne, ktorý bol dohodnutý v zmluve od dňa 01.09.2010 ak ZoU dňa 18.06.2010 zanikla. Mohol by mať nárok iba na úrok z omeškania podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobný návrh je preto nejasný a pochybný pretože z neho nie je možné ani po logickej úvahe ako navrhovateľ k požadovaným návrhom dospel. Preto navrhuje žalobu zamietnuť.

Žalovaná III. vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že žalovaní I. a II. už od uzavretia zmluvy dohodnuté splátky neuhrádzali riadne a včas a bolo zrejmé, že ani v budúcnosti si svoje povinnosti plniť nebudú, nakoľko žalovaná III. zistila, že boli a sú voči nim vedené viaceré exekúcie, na jej výzvy na riešenie vecí nereagovali a neskôr s ňou prerušili akýkoľvek kontakt. Žalobcovi namietala, že ako veriteľ pohľadávky riadne o pohľadávku nestaral, bol nečinný, bezdôvodne odkladal vymáhanie splatnej pohľadávky a od zmluvy so žalovanými I. a II. odstúpil až keď boli v omeškani minimálne s 15 splátkami. Svoje ručiteľské vyhlásenie v zmluve zo dňa 23.08.2004 považuje za neplatný právny úkon z dôvodu neurčitosti jeho obsahu. V ručiteľskom prehlásení absentuje určitosť záväzku za ktorý sa žalovaná III. mala zaručiť. V zmluve sa pojem pohľadávka nikde nešpecifikuje.

Súd vo veci nariadil pojednávanie a vykonal na ňom dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, vykonal navrhnuté listinné dôkazy, vypočul žalovanú v III. rade a svedkov C., Q., S., K., T.. Pri splnení podmienok podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd vec prejednal v neprítomnosti žalovaných I. a II.

Žalovaná v III. rade na pojednávaní dňa 17.03.2015 uviedla, že I. poznala dlhšie, vždy boli pri peniazoch. Matka žalovaného I. bola jej švagriná a ona im chcela pomôcť. ZoU nevidela ani ju nečítala, len jej volala matka žalovaného I., že žalovaný I. príde so zmluvou ktorú bude treba podpísať a podpis overiť na notárskom úrade. Overoval sa A., I., J. - notárky. Bol to len jeden papier ktorý jej doniesol podpísať, kde boli len malé písmenká ktoré sa ani len nedali prečítať. Po nahliadnutí do ZoU žalovaná III. uviedla, že si pamätá iba na jednu stranu ZoU ktorú podpisovala a nepamätá si či jej to žalovaný I. pred podpisom nejak otočil na prečítanie. Skúsenosti s pôžičkami nemala, myslela si, že to bolo voči daňovému úradu. Na podpis jej to doniesol žalovaný I. do priestorov jej vínotéky na Sídl. I. vo Vranove nad Topľou ktorú vtedy prevádzkovala. Pamätá si len ten jeden papier. K notárke I., J. na overenie jej podpisu ju odviezol jej druh pán Q.. U notárky podpísala ten papier a aj sa podpísala do knihy notárky. ZoU ani papier kde bol podpis nečítala. Pamätá si, že tam boli drobné písmenká, bolo treba to rýchlo urobiť, lebo pán I. sa ponáhlal a ona má silné dioptrie do diaľky. Je učiteľka ZŠ má pedagogické vzdelanie. Keď jej švagriná zavolala aby pomohla jej synovi - žalovanému I. povedala jej, že mu hrozia veľké problémy zo strany daňového úradu a ubezpečila ju, že do žiadneho rizika nejde, tak ona neváhala. Na matku žalovaného I. sa v tom období viazala lebo jej zomrel manžel, inú vlastnú rodinu nemala a oni jej boli prakticky jej najbližšou rodinou. Potom čo jej začali chodiť upomienky od žalobcu to začala so žalovanými I., II. riešiť, ale bezúspešne. Neskôr jej prišlo odstúpenie od ZoU zo strany žalobcu. Svoju výpoveď žalovaná III. doplnila písomnou formou „Výpoveď k môjmu ručeniu pre O. I. v Stavebnej sporiteľni v Košiciach“, ktoré súd vykonal ako listinný dôkaz.

K tvrdeniam žalovanej III. ktoré odznali na pojednávaní sa písomne vyjadril žalobca ktorý uviedol, že je tvrdenia neobstoja, nakoľko v čase podpisu zmluvy bola spôsobilá na právne úkony. Nie je pravdou, že by jej bola predložená len posledná strana zmluvy. Klientom navrhovateľ vždy zasiela kompletnú zmluvu, kde strany zmluvy sú neoddeliteľne spojené v ľavej hornej časti krúžkom. ZoU je štandardnou formou zmluvy ktorú si žalovaná III. mala v prvom rade prečítať. Tvrdenia „ja som zmluvu ani nevidela ani nečítala“ preukazujú jej pochybenie.

Súd vykonal listinné dôkazy: zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 23.08.2004, všeobecné podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení a odstúpenie od zmluvy zo dňa 18.06.2010 s

doručenkami, výpis z účtu odstúpeného medziúveru (čl. 154-158), výpoveď žalovanej III. k môjmu ručeniu pre O. I. v Stavebnej sporiteľni v Košiciach (čl. 237), vyjadrenie svedka C.. L. Š..

Svedkyňa K. T. uviedla, že pracuje ako pracovníčka notára I.. K. J. - notárky. Presné detaily tohto notárskeho úkonu overovania podpisu si nepamätá, ale vo všeobecnosti to u nich funguje tak, že notár overuje podpis na listiny dvomi spôsobmi. Buď ho podpíše priamo pred notárom alebo jeho zamestnancom, ktorý jeho podpis overí alebo uzná svoj podpis na listine za vlastný. Na základe toho ako je listina podpísaná sa vyžiada číslo v notárskom registri a doložka ktorá k tejto listine prislúcha sa pevne zviaže s listinou na ktorej bol podpis overený. Notár ani pracovník neskúma čo je obsahom tejto listiny. Po predložení ZoU svedkyňi na nahliadnutie svedkyňa uviedla, že ZoU aj s ručiteľským vyhlásením bola pravdepodobne zviazaná notárskymi šnúrami ale 100 % to potvrdiť nemôže.

Svedok C.. I. Q. vypovedal, že je druhom žalovanej III. , žije s ňou v spoločnej domácnosti asi 11 rokov a má k nej citový vzťah - má ju veľmi rád. Pamätá si, že žalovaný I. prišiel za žalovanou III. do jej vínotéky. O ZoU sa bavili v rýchlosti asi 5 - 10 minút za účasti jeho a manželky žalovaného I. , t.j. žalovanej II. Po tomto krátkom rozhovore všetci žalovaní odišli preč, nevie kde, on zostal vo vínotéke. Nepamätá si či žalovaný III. vyzval na notársky úrad, ale určite si pamätá, že priamo na notárskom úrade s ňou nebol. Nevie o tom, že by ho žalovaná III. informovala čo vlastne ide uzavrieť. Jeho sa na nič nepýtala. Nepamätá sa či sa žalovaná III. pred ručiteľským vyhlásením k ZoU v prospech žalovaných I., II. s niekým o tom radila.

Súd zhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho čo uviedli účastníci a zistil tento skutkový stav:

Dňa 23.08.2004 žalovaný I. ako dlžník, žalovaná II. ako spoludlžník uzavreli so žalobcom ako veriteľom zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej im bol vyplatený mimoriadny medziúver v sume 400.000.- Sk (13.277.57 Eur). Podpis žalovaných I. a II. na tejto zmluve bol overený dňa 23.08.2004 na notárskom úrade JUDr. I. S. v Košiciach. V ten istý deň prevzala ručenie za pohľadávku vyplývajúcu z tejto zmluvy žalovaná III. ktorej podpis na zmluve bol v ten istý deň overený na notárskom úrade I. K. J. vo Vranove nad Topľou. 18.06.2010 žalobca od ZoU odstúpil a vyzval žalovaných I., II. na úhradu dlžnej sumy 15.212,16 Eur okamžite, najneskôr do 7 dní, inak pristúpi k súdnemu resp. exekučnému vymáhaniu. Žalovanej III. žalobca odstúpenie od ZoU oznámil. Do dňa odstúpenia od zmluvy žalovaní zo ZoU vrátili 4.300,76 Eur.

Podľa článku II. ZoU - Doba splatnosti, úročenie, vyplatenie a splácanie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru dňom poskytnutia medziúveru je dlžník povinný v súlade so ZoU ako aj v súlade so zmluvou o stavebnom sporení a všeobecnými podmienky pre zmluvy o stavebnom sporení pravidelne mesačne poukazovať na účet zmluvy o stavebnom sporení vklad vo výške 1.600.- Sk (53,11 Eur). Dlžník sa zároveň zaväzuje splatiť poskytnutý mimoriadny medziúver vrátane úroku. Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov poukázaných na zmluvu o stavebnom sporení je 2 % p.a. ku dňu uzatvorenia zmluvy o stavebnom sporení. Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru je 7,79 % p.a., ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy. Do nasporenia 35 % cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 1.600 Sk (53,11 Eur). Do pridelenia cieľovej sumy Zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými splátkami vo výške 2.597.- Sk (86,20 Eur). Stavebný úver: dlžník sa zaväzuje uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov vo výške 4,7 % p.a., pravidelnými mesačnými splátkami 4.000.- Sk (132,77.- Eur). Splátka je splatná 1. každý mesiac a musí byť uhradená veriteľovi do 15. dňa každého mesiaca. V splátke sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru. Veriteľ je oprávnený uspokojiť s mesačnej splátky svoje pohľadávky v nasledovnom poradí: sankčné úroky, poplatky, úroky a istiny.

Podľa článku III. ods. 1 ZoU písomným prehlásením preberá ručiteľ, v prípade, že je úver zabezpečený aj záväzkom ručiteľa, voči veriteľovi povinnosť vyplývajúcu z ručenia.

Podľa článku VI. ods. 1 ZoU ak je dlžník v omeškaní so splátkou, má veriteľ právo účtovať si 3 % p.a. úrok pri stavebnom úvere a 5 % p.a. úrok pri mimoriadnom medziúvere z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu zo zameškaných splátok.

Podľa článku VII. Odstúpenie od zmluvy , ods. 1 veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v článku XIX všeobecných podmienok.

Podľa odseku 2. písm. i) citovaného ustanovenia veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru aj v prípade ak dlžník nespĺnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami.

Podľa článku 5 citovaného ustanovenia odstúpením od tejto zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva. Odstúpením od tejto zmluvy nezanikajú ani zabezpečovacie zmluvy uzatvorené medzi veriteľom a dlžníkom, respektíve treťou osobou.

Podľa článku 6 citovaného ustanovenia odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.

Podľa odseku 7. citovaného ustanovenia ZoU odstúpením od zmluvy zmluva zaniká a to dňom doručenia tohto oznámenia druhej zmluvnej strane. Všetky oznámenia veriteľa sa považujú za doručené aj dňom uplynutia úložnej doby zásielky na pošte, po oznámení na adrese uvedenej v tejto zmluve alebo pri zmene adresy na dodatočne klientmi písomne oznámenú adresu pre doručovanie. V prípade vrátenia zásielky bez jej uloženia na pošte z toho dôvodu, že sa dlžník na adrese nezdržiava, je odsťahovaný alebo je neznámy sa zásielka považuje za doručenú v deň, keď sa táto vrátila veriteľovi.

Podľa odseku 8 citovaného ustanovenia po odstúpení od tejto zmluvy má veriteľ právo účtovať si pri stavebnom úvere 3 % p.a. úrok z omeškania ak dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere 5 % p.a. úrok z omeškania na dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu.

Podľa odseku 10 citovaného ustanovenia zmluvy v prípade odstúpenia od tejto zmluvy sa splatná istina, nezaplatené úroky a poplatky zúčtujú do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí v súlade s bodom 8 článku 7 tejto zmluvy.

Podľa článku VIII. záverečné ustanovenia ods. 1 zmluvy právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, obchodným zák. č. 513/91 Zb., Občianskym zák. č. 509/91 Zb. a zák. č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel a všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednanie alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nemôže najmä vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Z § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení i úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády SR číslo 87/1995 Z.z.

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 01.02.2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31.01.2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013. V zmysle § 3 Nariadenia v znení účinnom do 31.01.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 % bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Právny vzťah založený ZoU súd posudzuje ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ide o zmluvu ktorú uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy ako aj všeobecných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosť o skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu žalovaného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Zámerom je prinútiť dodávateľa pristupovať k tvorbe podmienok v spotrebiteľských vzťahoch v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ má v spotrebiteľských zmluvách v zásade iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu obsahu zmlúv preto zákonodarca ustanovil, že zmluvnú podmienky spôsobujúce nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Zákonodarca vychádzal z premisy, že spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere a očakáva od neho, že vzhľadom na jeho podnikanie, ponúkaný tovar a služby bude konať profesionálne, v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu a k dobrým mravom. Nakoľko dodávateľ má pri podnikaní a predaji svojich tovarov a služieb vedomosti a skúsenosti s týmto druhom podnikania je v spotrebiteľskom vzťahu zvýhodneným účastníkom zmluvného vzťahu.

V súlade s judikatúrou Súdneho dvora európskej únie je súd obligatórne povinný zasiahnuť proti nekalej podmienke v spotrebiteľskej zmluve (napr. Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a Salvat Editores SA a José M. Sanchez Alcón Prades a spol. (spojené prípady C-240/98 a C-244/98).

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľa, pričom obsah zmluvy bol daný predchodcom navrhovateľa bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 - 54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnym poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.). Aplikáčna prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 01.01.1992) avšak niet rozumného dôvodu na konštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia od spotrebiteľsko - právnej a teda typicky občiansko-právnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy k zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 McDo 20/09). Napokon samotné zmluvné strany si dohodli, že ich zmluvný vzťah založený ZoU sa bude riadiť okrem iného právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom a Občianskym zákonníkom... v článku VIII. odsek 1 ZoU.

Rovnaké tézy platia aj pre zabezpečenie záväzku formou ručenia podľa § 546 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. § 303 a nasl. Obchodného zákonníka. Ide tu o dualistickú úpravu tejto formy zabezpečenia záväzku pričom ručenie podľa Obchodného zákonníka sa javí byť rigidnejšie a tým pádom pre spotrebiteľa výhodnejšie nakoľko ustanovuje povinnosť ručiteľa uspokojiť záväzok dlžníka ak veriteľovi nesplní určitý záväzok.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu nehradením splátok úveru riadne a včas, žalobca listom zo dňa 18.06.2010 od zmluvy platne odstúpil a zároveň požiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (extunc - § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť vždy konané plnenia (§ 457 Občianskeho zákonníka). Zo strany žalobcu došlo k odstúpeniu od uzatvorenej zmluvy s tým, že tento inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku odlišne. Obchodný zákonník v

§ 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih keď prejav vôle oprávnenej strany od zmluvy je doručený druhej strane. Zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Tým sa Obchodný zákonník odlišuje od Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 O.s.p.). Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto u výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V týchto intenciách je dôležité ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Článok 7 ZoU o odstúpení od zmluvy, najmä odsek 1, 6, 10 je len poistením veriteľa zachovať si všetky svoje práva vrátane úrokov a poplatkov s ďalším zvýhodnením a to úroky aj za úverové obdobie ktoré ešte nenastalo. Povinnosť spotrebiteľa splniť si svoje zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je pre žalovaných nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 54 ods. 1 a § 457 Občianskeho zákonníka. Pri odstúpení od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka (§ 48 v spojení s § 457) je následkom len vznik povinnosti účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť to čo podľa nej dostali. V tomto prípade je teda povinnosťou žalovaných vrátiť poskytnuté finančné prostriedky žalobcovi.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 17Co/298/2014 z 25.06.2015, 6Co/2/2013 z 19.11.2013, prípadne ďalšie rozhodnutia v ktorých bola použitá na účely posúdenia v dôsledku odstúpenia od zmluvy v úverovom právnom vzťahu práva úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, napr. sp.zn. 6Co/81/2012, 6Co/113/2010, 6Co/218/2012, 6Co/224/2012.

V danej veci mal súd za preukázané, že žalovaným I., II. bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 13.277,56 Eur a z listinného dôkazu predloženého žalobcom - výpisu z účtu odstúpeného medziúveru vyplýva, že do dňa odstúpenia žalobcu od ZoU 18.06.2010 žalovaní I., II. spolu splatili 4.300,76 Eur. Pri odstúpení od zmluvy sú zmluvné strany povinné vrátiť si navzájom všetko, čo si do odstúpenia od zmluvy navzájom plnili. Žalovaní sú tak povinní v zmysle vyššie rozvedených právnych záverov vrátiť žalobcovi rozdiel uvedených súm t.j. 8.976,80 Eur s prísli.

Ako neplatné zmluvné dojednanie v ZoU súd vyhodnotil aj dohodu o výške úrokov z omeškania nakoľko vo veľkej miere prevyšuje výšku úrokov z omeškania podľa občiansko-právnych predpisov. Na základe toho súd priznal žalobcovi z priznanej sumy len zákonnú výšku úrokov z omeškania od 01.09.2010 do zaplataenia, t.j. odkedy odstúpenie od zmluvy nadobudlo účinnosť v zmysle občiansko-právnych predpisov.

Súd vyhodnotil aj prevzatý ručiteľský záväzok žalovanou III. za záväzky žalovaných I. a II. ako dlžníkov z ZoU a to v súlade s právnou úpravou ktorá sa pre spotrebiteľa za ktorého súd považuje aj ručiteľa - žalovanú III. považuje za výhodnejšiu. Výhodnejšou právnou úpravou ručenia pre spotrebiteľa sa javí ručenie podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka podľa ktorého ručiteľ preberá ručenie za nesplnenia určitého záväzku dlžníka resp. dlžníkov voči veriteľovi. Súd sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovanej III., že v tomto prípade nešlo o prebratie určitého záväzku v ručiteľskom vyhlásení žalovanej III. ako ručiteľky pretože v ňom nebola presne špecifikovaná pohľadávka. V dobe uzavretia ZoU a prevzatia ručiteľského záväzku žalovanou III. ako ručiteľkou predsa nemohla byť zrejماً presná suma pohľadávky, ktorá mala vzniknúť až v prípade neplatenia resp. nesplatenia pohľadávky priamymi dlžníkmi veriteľa - žalovanými I., II. ako spoludlžníkmi. Žalovaná III. ďalej uvádzala, že je právne neskúsená, nevedela čo podpisuje a podpisovala iba poslednú stranu ZoU kde sa malo nachádzať jej ručiteľské vyhlásenie. Súd toto vyhlásenie žalovanej III. z vykonaných dôkazov, najmä výpovede svedkyne K. T. - pracovníčky notárky I.. J. a spísaného vyjadrenia C.. Ľ. Š. - zamestnankyne žalobcu vyhodnotil ako účelové. Ako vypovedala K. T.- pracovníčka notárky ona nepreberuje obsah zmluvy ale overuje iba podpis zmluvnej strany na zmluve. Je však štandardom, že ručiteľské vyhlásenie je vždy zároveň pevne spojené so zmluvou a zrejme tomu tak bolo aj v tomto prípade. C.. Ľ. Š. vo svojom písomnom vyjadrení uviedla prax žalobcu v týchto prípadoch kedy na podpis sa dáva vždy celá zmluva pevne spojená aj s ručiteľským vyhlásením každému účastníkovi zmluvného vzťahu vrátane ručiteľa. Žalovanou III. navrhnutý svedok C.. Q. podľa svojej výpovede pri podpise prevzatia ručiteľského záväzku žalovanou III. nebol. Žalovaná III. tak hodnoverne nepreukázala svoje tvrdenie o tom, že nevedela čo podpisuje a že podpisovala iba poslednú stranu, pričom podľa jej vlastného tvrdenia si nevedela spomenúť na to či s tou poslednou stranou, t.j. jej ručiteľským vyhlásením bola spojená aj zmluva alebo nie. Jej tvrdenia vyvracia aj ten fakt, že jej identifikačné údaje sú uvedené aj priamo v záhlaví ZoU s označením ručiteľ vrátane jej dátumu narodenia, rodného čísla a jej adresy. To znamená, že žalobca ako veriteľ so ZoU musel mať jej identifikačné údaje k dispozícii vopred pri príprave ZoU a ona mu ich musela sama dobrovoľne poskytnúť čo preukazuje jej vedomosť a znalosť o tom čo mala podpísať. Súd sa nemôže stotožniť s jej tvrdením, že je právne neznalou osobou nakoľko ako sama uviedla má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

v pedagogickom odbore čo samo predpokladá istú dávku právneho vedomia. Preto ju súd zaviazal na platenie tak ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. kde bol u žalobcu a žalovaných približne rovnaký pomer úspechu a neúspechu. Preto súd rozhodol o tom, že žiadnemu z účastníkov konania neprizná náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Vranov nad Topľou, dňa 15.03.2016